

EUROPAPARLAMENTET

2014 - 2019

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor

2014/0259(NLE)

27.5.2015

***

FÖRSLAG TILL REKOMMENDATION

utkastet till rådets beslut om bemyndigande för medlemsstaterna att i Europeiska unionens intresse ratificera 2014 års protokoll till Internationella arbetsorganisationens konvention om tvångsarbete från 1930, vad gäller frågor som rör socialpolitiken (06732/2015 – C8-0079/2015 – 2014/0259(NLE))

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor

Föredragande: Patrick Le Hyaric

Teckenförklaring

- * Samrådsförfarande
- *** Godkännandeförfarande
- ***I Ordinarie lagstiftningsförfarande (första behandlingen)
- ***II Ordinarie lagstiftningsförfarande (andra behandlingen)
- ***III Ordinarie lagstiftningsförfarande (tredje behandlingen)

(Det angivna förfarandet baseras på den rättsliga grund som angetts i förslaget till akt.)

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS LAGSTIFTNINGSRESOLUTION	5
KORTFATTAD MOTIVERING	6

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS LAGSTIFTNINGSRESOLUTION

utkastet till rådets beslut om bemyndigande för medlemsstaterna att i Europeiska unionens intresse ratificera 2014 års protokoll till Internationella arbetsorganisationens konvention om tvångsarbete från 1930, vad gäller frågor som rör socialpolitiken (06732/2015 – C8-0079/2015 – 2014/0259(NLE))

(Godkännande)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av utkastet till rådets beslut (06732/2015),
  - med beaktande av den begäran om godkännande som rådet lagt fram i enlighet med artiklarna 153.2 jämförd med artikel 153.1 a och b, artikel 218.6 andra stycket a v och artikel 218.8 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (C8-0079/2015),
  - med beaktande av artikel 99.1 första och tredje styckena och artikel 99.2 samt artikel 108.7 i arbetsordningen,
  - med beaktande av rekommendationen från utskottet för sysselsättning och sociala frågor (A8-0000/2015).
1. Europaparlamentet godkänner utkastet till rådets beslut.
  2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet och kommissionen samt till regeringarna och parlamenten i medlemsstaterna.

KORTFATTAD MOTIVERING

Inledning

Tvångsarbete strider mot de mänskliga rättigheterna och kränker miljontals kvinnors, mäns, flickors och pojkars värdighet.

Bekämpning av denna yttersta form av exploatering ligger till grund för de stora politiska och filosofiska frihetsrörelserna. Frigörelsekampen för att befria människor från en kedja av politisk och kulturell dominans och materiellt beroende har alltid motsatt sig arbete som innebär underkastelse och som utesluter övriga rättigheter.

Ännu under 2000-talet är 21 miljoner människor offer för tvångsarbete. De är utsatta för en exploatering som genererar 150 miljarder US-dollar per år för organisationerna och topparna.

Utöver de traditionella formerna av exploatering som grundar sig på fysiskt eller materiellt tvång tillkommer nya former, bl.a. i de rikare länderna och ibland trots rättsstaten. De är subtilare och lömskare men lika kraftfulla, för de grundar sig på hoppet. Det rör sig om män, kvinnor och barn som vill fly från sina villkor och som har gjort en förändring i sina liv för att lyckas.

Även om skuldslaveri officiellt inte längre förekommer i Europa är 880 000 människor i EU och 1,6 miljoner i hela Europa utsatta för dessa nya former av tvångsarbete. Män och kvinnor som har blivit erbjudna arbete i utlandet finner sig fångade i en fälla av sina påstådda arbetsgivare, migranter av sina människosmugglare och barn som blir rotlösa.

De mest utsatta grupperna – kvinnor, barn och migranter – är de som får de sämsta uppdragen och villkoren, dvs. prostitution, tiggeri och de tyngsta och mest förnedrande arbetena. Utöver den kraftiga exploateringen tillkommer fysiskt våld, ständig psykisk aggression, fruktan och isolering.

De nya formerna av slavhandel och exploatering måste liksom de tidigare krossas rättsligt och genom beslutsamma åtgärder för att upprätthålla lagstiftningen. Detta är syftet med 2014 års protokoll till ILO:s konvention om tvångsarbete från 1930, som denna rekommendation från Europaparlamentets utskott för sysselsättning och sociala frågor gäller.

Protokollet

2014 års protokoll till ILO:s konvention om tvångsarbete från 1930 uppdaterar konventionen och ger den nya verktyg för att bekämpa tvångsarbete och gör den rättsligt bindande.

I protokollet konstateras att sammanhanget och formerna för tvångsarbete har ändrats, och att det är nödvändigt med åtgärder för att förebygga, skydda och avhjälpa, såsom ersättning för materiell och fysisk skada samt rehabilitering. Det framhålls också i protokollet att mer resurser krävs och att samarbetet mellan staterna bör öka, i syfte att bekämpa samtidens former av slaveri, varigenom man erkänner att de blir alltmer internationella.

Protokollets bestämmelser stärker den internationella rättsliga ramen genom att införa skyldigheter att förhindra tvångsarbete och att ge offren skydd och tillgång till rättsmedel, såsom kompensation.

Genom artiklarna 1 och 6 åläggs ILO-medlemsstaterna att utarbeta en nationell strategi och handlingsplan för att effektivt och kontinuerligt bekämpa tvångsarbete och att vidta åtgärder för att tillämpa protokollets bestämmelser, i samråd med arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer.

I artikel 2 i protokollet anges de åtgärder som ILO-medlemsstaterna måste vidta för att förhindra tvångsarbete, nämligen följande:

- Att utbilda och informera människor, framför allt de som är särskilt utsatta, och arbetsgivare.
- Att se till att efterlevnaden av den lagstiftning som är relevant för förebyggande av tvångsarbete samt lagstiftningens hela omfattning tillämpas för alla arbetstagare och alla sektorer av ekonomin och att yrkesinspektionsorganen stärks.
- Att skydda människor, särskilt migrerande arbetstagare, från potentiellt oegentliga och bedrägliga rekryterings- och förmedlingsmetoder.
- Att stödja tillbörlig aktsamhet från både den offentliga och den privata sektorns sida. och
- Att ta itu med de bakomliggande orsaker som kan öka riskerna för tvångsarbete.

När det gäller offer för tvångsarbete föreskrivs i artikel 3 att effektiva åtgärder måste vidtas för att identifiera dessa offer och ge dem skydd, möjlighet till återhämtning och rehabilitering samt andra former av hjälp och stöd.

Artikel 4 ålägger ILO-medlemsstaterna att se till att alla brottsoffer har tillgång till rättsmedel såsom kompensation, och att behöriga myndigheter har rätt att inte väcka åtal mot brottsoffer för brottsliga handlingar som dessa har tvingats att begå.

I artikel 5 påbjuds internationellt samarbete för att förebygga och eliminera tvångsarbete och genom artikel 7 stryks övergångsbestämmelserna från konventionen.

Förenlighet med EU:s politik och mål

EU har i sin primärrätt infört ett förbud mot tvångsarbete genom att i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt inkludera både stadgan om arbetstagares grundläggande sociala rättigheter och Europarådets sociala stadga¹.

Även om EU ännu inte anslutit sig till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, har EU-domstolen redan hänvisat till den och artikel 4 förbjuder slaveri och tvångsarbete.

EU-politiken bör därför utformas så att de mänskliga rättigheterna och arbete under anständiga villkor värnas och främjas och så att människohandel utrotas, både inom och utanför EU:s gränser.

---

¹ FEUF [Del III] Avdelning X – Socialpolitik.

Föredragandens ståndpunkt

Arbetstagarrättigheter hör till hörnstenarna i anständigt arbete och är det viktigaste medlet för att bekämpa exploatering genom arbete. Inskränkningar av dessa rättigheter genom ett kringskärande av övrig policy såsom den fria rörligheten eller politiska påtryckningar för att reformera arbetstagarrättigheter på så sätt att de ursprungliga standarderna sänks strider mot en vidare tillämpning av standarderna för anständigt arbete.

Tillämpningen av direktivet om utstationering av arbetstagare är oroande, eftersom den de facto skapar ett rättsligt vakuum och gör det möjligt för företag att blunda för – eller till och med genom kedjan av underleverantörer – uppmuntra till brott mot gällande regler, minimikrav och praxis. Eftersom nationella yrkesinspektörer inte på ett tillfredsställande sätt kan ge sig i kast med transnationella fall som omfattas av direktivet är alla former av överträdelse, inklusive dem i form av tvångsarbete, möjliga. I artikel 2 i protokollet står att yrkesinspektionerna bör förstärkas för att se till att arbetsrätten efterlevs.

I protokollet uppmanas regeringarna att vidta åtgärder för att i större utsträckning skydda arbetstagarna, särskilt migrerande arbetstagare, från lagstridigt och bedrägligt förfarande under rekryteringsprocessen. Detta kan inte göras på ett ändamålsenligt sätt utan att verkligen förstärka de resurser som krävs för att genomdriva arbetsrätten eller utan ett tydligt och otvetydigt uttalande om att denna lagstiftning, liksom rätten till kollektiva åtgärder, går före den fria rörligheten eller konkurrenslagstiftningen. Ratificeringen av denna konvention bör därför åtföljas av en analys av hur EU-politiken påverkar arbetsrätten.

Den andra infallsvinkeln som framförs i protokollet för att skydda människor från tvångsarbete är förebyggande och kompensation.

Förebyggande kan bli effektivt först när stigmatiseringen av irreguljära migranter upphör och de behandlas humant. Migranter, särskilt kvinnor, är ofta de främsta offren för tvångsarbete, och att kriminalisera deras rättsliga status om de inte har papperen i ordning eller kriminalisera det arbete som de tvingas göra (av 150 miljarder dollar i profit från tvångsarbete kommer två tredjedelar från prostitution) gör att de inte kan kontakta rättsliga instanser som skulle kunna hjälpa dem att hävda sina rättigheter.

Det är därför viktigt att bryta den isolering som dessa personer utsätts för av sina exploatörer och av rättssystem som är alltför repressiva mot irreguljär migration.

En verklig analys behöver göras på EU-nivå kring de riskfaktorer som ILO tar upp i sin senaste rapport om tvångsarbete¹ och som driver enskilda till tvångsarbete, såsom minskade inkomster och fattigdom, sårbarhet på grund av bristande utbildning, analfabetism och sårbarheten bland utsatta grupper (kvinnor, barn, migranter). EU:s strategi för fattigdomsbekämpning bör gå mycket längre än att bara samordna nationella åtgärder: den bör fastställa bindande mål för att minska fattigdomen och bör inkludera ordalydelsen i protokollet där det står att tvångsarbete bidrar till att bevara fattigdomen och står i vägen för arbete under anständiga villkor för alla.

---

¹ *Profits and Poverty: the Economics of Forced Labour.*

Kompensation för skada är en fråga om arbetsgivarens ansvar, men frågan om beställarens ansvar bör också ställas för att undvika en utspädning av ansvaret i underleverantörskedjan.

Slutligen kan EU inte vara en kraft för framsteg om EU bara söker det inom sina egna gränser och låter framstegen bli beroende av den internationella konkurrensens krav. Den europeiska diplomatin liksom handelspolitiken bör vara mycket mer bestämd i sitt förhållningssätt till tredjeländer som bryter mot ILO:s konvention från 1930 om tvångsarbete och 2014 års protokoll till den.

Från det filippinska hembiträdet som isoleras och exploateras i Europa till arbetare som bygger VM-arenor i Qatar och inte minst barnarbete och sexuell exploatering, det är samma kriminella system och nätverk som verkar och som inte kan tolereras.

Föredraganden föreslår därför att parlamentet godkänner utkastet till rådets beslut.